

LUGEJASOOVIDE RAHULDAMISEST
TEADUSKIRJANDUSE LUGEMISSAALIDES

T.Aav, A.Malm

Ülikooli raamatukogu teaduskirjanduse lugemissaalid on tõotanud uue maja tingimustes juba üle 6 aasta. Lugejate käsutuses on filoloogia-, ühiskonna-, loodus- ja täppisteaduste erialasaalid, lisaks ajakirjade ja ajalehtede lugemissaalid ning individuaalkabiinid.

Operatiivse ja küllaltki täieliku lugejasoovide rahuldamise tagab erialasaalides loodud avariivõtte süsteem. Avariivõttele on välja pandud uuem eesti-, vene- ja võõrkeelne erialane teatme- ja teaduskirjandus. Lugejal on lihtne seda oma käega võtta ja kataloogide vahendusega vaadata. Kõigi erialasaalide avariivõttele on vabariiklike, kesk- ja väliskirjastuste väljaandeid: teaduslikke monograafiaid, artiklite kogumikke, teaduskonverentside materjale, mis on ilmunud viimase 5-10 aasta jooksul ning käsitlevad teaduse, kultuuri ja tehnika aktuaalseid probleeme. Lugejail on käepärast erialased entsüklopeediad, teatmikud, sõnastikud, kirjanduse nimestikud, infoväljaanded, atlased. Lisaks raamatutele on erialasaalides kõigi teadusalade kõige nõutavamad ajakirjad ja jätkväljaanded (ajakirjade saalis asuva kahe aastakäiguga kokku 5-10 viimast aastakäiku) ning erialased referaatajakirjad.

Kirjandus on võetud saalidesse valikuliselt 1-2 eksemplaris. Erandina on kuni 10 eksemplari Marxi, Engelsi, Lenini kogutud ja üksikteoseid ning NLKP KK direktiivmaterjale. Märkusena olgu lisatud, et ühiskondlik-politilist kirjandust on ka õppekirjanduse lugemissaalis ja mõlemas kojulaenukas nii avariivõttele kui stendidel. Trükiste dubleerimine erialasaalides toimub ka mõnede universaalsete entsüklopeediate ja tõlkesõnastike osas.

Kirjanduse valik lugemissaalide avakogudesse on algusest peale toimunud tihedas koostöös komplekteerimisosakonnaga. Valiku üldpõhimõtted on fikseeritud raamatukogu juhendis

1981. a. Uue hoone avamisel olid erialasaalid kirjandusega põhiliselt komplekteeritud. Edasine töö on seisnud tehtu korrigeerimises, täiustamises, avafondi optimeerimises. Viimase tähtsust lugejateeninduse parendamisel on oma tõesdes rõhutanud mitmed nõukogude raamatukogunduse spetsialistid (1, 4, 5). Avafondi kujundamisel on raamatukoguhoidjaid abistanud ülikooli õppejõud, kateedrite referendid, eriala spetsialistid, kelle ettepanekuid ja soove on püütud igati arvestada.

Seisuga 1. jaan. 1986 oli teaduskirjanduse lugemissaalides raamatuid 25 983 eks. (21 412 nimetust), sellest täppis-teaduste saalis 3850 eks. (3520 nim.), loodusteaduste saalis 7291 eks. (6352 nim.), filoloogiateaduste saalis 5472 eks. (3408 nim.), ühiskonnateaduste saalis 9370 eks. (8132 nim.) ning erialaseid ajakirju 325 nimetust (ca 32 500 eks.). Kuna nii suuri avakogusid ei ole üheski teises Eesti teadusraamatukogus, siis võrdlusandmete esitamist pole käesolevas töös peetud oluliseks.

Teaduskirjanduse lugemissaalide lugejate arv aastas on üle 9,5 tuhande, külastusi üle 256 tuhande. Poolteisest miljonist saalides kasutatud trükisest langeb avariikulite arvele 70%.

Lisaks avariikulitel paiknevale kirjandusele tellivad lugejad trükiseid ka hoidlast. Et saada ülevaadet, mida meie lugejad - teadlased, spetsialistid, üliõpilased - lisaks avariikuleil olemasolevale juurde soovivad, võeti vaatluse alla 1984.a. kolmel kuul - veebruaris, märtsis ja aprillis - hoidlast tellitud kirjanduse soovisedelid. Samasuunalist tööd on teinud ka Üleliiduline Riiklik Väliskirjanduse Raamatukogu, kus aastatel 1974-1975 uuriti lugejaskonna struktuuri ja tema lugemisvajadusi väga mitmest aspektist ning paljudes seostes (2).

TRÜ TR-s uuriti lugejasoove järgmistest vaatekohtadest: 1) teadusalad, 2) väljaande laad, 3) ilmumisaasta, 4) keel. Laadi järgi jaotati väljaanded viide rubriiki: 1) raamatud ja brošüürid, 2) ajakirjad, 3) dissertatsioonid ja autoreferaadid, 4) ajalehed, 5) mikromaterjalid (mikrokaart, mikrofilm). Ilmumisaastat aluseks võttes jaotati kogu materjal järgmiste perioodide kaupa: 1) 1980-1984 ilmunud väljaanded, 2) 1970-1979 (väljaande vanusepiir 5-15 aastat), 3) 1940-1969. (vanusepiir 16-45 aastat), 4) 1917-1939 (vanusepiir 46-65 aastat) ja 5) enne 1917. a. ilmunud trükised (vanuse-

piir üle 65 aasta). Keelte järgi grupeeriti kirjandus kuude gruppi: eesti, vene, inglise, saksa, prantsuse ja teised keeled (soome, rootsi, ungari, poola jne.).

Lugejaid vaadeldi järgmiste kategooriate alusel: 1) TRÜ õppejõud, teadustöötajad, aspirandid, 2) TRÜ üliõpilased (ka kaugõppijad), 3) ülikooli teenistujad, 4) lugejad väljastpoolt ülikooli.

Äraütlusi kirjandusele uuriti järgmiste põhjuste järgi: 1) puudub raamatukogus, 2) laenutatud koju, 3) puudub kohalt teadmata põhjusel (ei leita), 4) köitmisel, näitusel.

Vaadeldud perioodil laekus ja analüüsiti 32 183 lugejasoovi. Üldistatult kajastab seda tabel 1.

Tabel 1

Lugejasoovide rahuldamine teaduskirjanduse lugemissaalides

Saal	Soovide arv		Rahuldatud soovid		Rahuldamata soovid	
	arv	%	arv	%	arv	%
Ühiskonna- ja filoloogiateaduste saalid	12 931	40,2	11 492	88,9	1439	11,1
Loodus- ja täpisteaduste saalid	7 121	22,1	6 174	86,7	947	13,3
Ajakirjade saal	12 131	37,7	11 553	95,2	578	4,8
Kokku	32 183	100	29 219	90,8	2964	9,2

Teadusalati vaadeldi detailsemalt vene- ja võõrkeelsete raamatute (ilmunud 1917-1984) kasutamist (vt. tabel 2).

Venekeelseid raamatuid telliti hoidlast 7224 ja soovidest rahuldati 80%, võõrkeelseid vastavalt 660 ja soovidest rahuldati 66%. Venekeelsetest raamatutest nõuti kõige enam arstiteaduslikke teoseid (1338 eks.), järgnesid ilukirjandus (923 eks.), kirjandus- ja keeleteadus. Rohkesti sooviti kirjandust ka loodusteaduste alalt (bioloogia, keemia, füüsika). Arsti-, keele-, kirjandus- ja õigusteaduse ning põllumajanduse alal jäi venekeelse kirjanduse tellimustest üsna palju rahuldamata. Näiteks soovidest arstiteaduslikule venekeelsele kirjandusele jäi rahuldamata 26%, s.o. 342 tellimust, neist põhjusel "laenutatud koju" 314, "ei leita" 14, "kõit-

Tabel 2

Lugejasoovid teadusalade järgi

Teadusala	Soovide arv		Rahuldatud soovid		Rahuldamata soovid	
	venekeelne	võõrkeelne	venekeelne	võõrkeelne	venekeelne	võõrkeelne
1. Arstiteadus	1338	65	996	42	342 e. 26%	23 e. 35%
2. Füüsika, keemia, bioloogia	839	19	731	16	108 e. 13%	3 e. 16%
3. Pedagoogika, psühholoogia, filosoofia	672	76	549	47	123 e. 18%	29 e. 38%
4. Kirjandusteadus	651	60	500	33	151 e. 23%	27 e. 45%
5. Tehnika	570	30	467	23	103 e. 18%	7 e. 23%
6. Keeleteadus	564	87	428	43	136 e. 24%	44 e. 51%
7. Majandus, poliitika	449	17	376	14	73 e. 16%	3 e. 18%
8. Ajalugu	421	53	353	33	68 e. 16%	20 e. 38%
9. Õigusteadus	322	3	256	3	66 e. 20%	- -
10. Matemaatika	188	11	159	11	29 e. 15%	- -
11. Geograafia	126	3	116	3	10 e. 8%	- -
12. Põllumajandus	74	8	59	7	15 e. 20%	1 e. 12%
13. Raamatukogundus	41	3	29	1	12 e. 29%	2 e. 67%
14. Ülejäänud teadusalad	46	11	44	11	2 e. 4%	- -
15. Ilukirjandus	923	214	739	150	184 e. 20%	64 e. 30%
Kokku	7224	660	5802	437	1422	223

misel" 11, "puudub raamatukogus" 3. Need raamatud olid ilmunud põhiliselt 1970-ndatel aastatel ja välja antud Kieveis, Gorkis, Kisinjovis, Saraatovis ning neis käsitleti meditsiini ajalugu, füsioteraapiat, nõelravi, südame- ja veresoonkonna haigusi.

Ilukirjanduse osas jäädki võlgu Jevtušenko, Feti, Bloki, Turgenevi, Zoštšenko, Tjutševi teoste laenutamisel.

Paremini rahuldati soove venekeelsele kirjandusele loodusteaduste, matemaatika ja ajaloo alalt. Viimase puhul tuleb aga tunnustada, et soove eesti ajaloolaste Juhan Kahki, Herbert Ligi, Harri Moora, samuti Eesti NSV ajalugu käsitlevatele venekeelsetele teostele rahuldati halvasti. Neid teoseid peaks raamatukogus olema suuremas eksemplaarsuses.

Halvemini rahuldati soove keele- ja kirjandusteaduslike teostele (vastavalt 49% ja 55%). Järgnesid pedagoogika, psühholoogia, ajalugu, arstiteadus, ilukirjandus.

Kui vaadelda lähemalt keeleteaduse alal rahuldamata jäänud tellimusi, võib öelda: sooviti 87 välismaist keeleteaduslikku raamatut, rahuldati 43, rahuldamata jäi 44 tellimust (neist nelja raamatut ei leitud, ülejäänud olid laenutatud koju). Teose keele järgi jagunesid äraütllused järgmiselt: ingliskeelseid 38, saksa- 5, soome- 1. Nimetatud tellimustest oli ilmunud 1920-ndatel aastatel 2, 1950-ndatel 3, 1960-ndatel 13, 1970-ndatel 16 ja 1980-ndatel 10 teost. Sisuliselt käsitleti 30-s raamatus inglise keele ajaloo, grammatika, foneetika, leksikoloogia ja dialektoloogia küsimusi, kolmes raamatus saksa keele grammatikat ning üks teos oli määratud ungari keele õppijale. Siit võib teha järelduse, et lugejasoovide parema rahuldamise huvides oleks otstarbekas rakendada senisest rohkem raamatute kohalkasutamist, mitte laenutada koju väheses eksemplaarsuses olevaid ja paljukasutatavaid väljaandeid.

Väljaande laadi järgi andis tellimuste analüüs järgmised tulemused (vt. tabel 3). Perioodikaväljaanded moodustasid

Tabel 3

Lugejasoovid väljaande laadi järgi

Väljaande laad	Soovide arv	Rahuldatud soovid	Rahuldamata soovid
1	2	3	4
Raamatud ja brošüürid	13 806	11 405	2401 e. 17%
Ajakirjad	16 701	15 225	476 e. 3%

	1	2	3	4
Dissertatsioonid, autoreferaadid		1 118	1 096	22 e. 2%
Ajalehed		512	455	57 e. 11%
Mikromaterjalid		46	38	8 e. 17%
Kokku		32 183	29 219	2964

nõudlusest 51,8% (16 701 soovi) ja need rahuldati 97% ulatuses. Soovid raamatule moodustasid 42,9% (13 806 soovi) ja need rahuldati 83% ulatuses. Seega raamatukogu jäi lugeja ees võlgu just raamatute osas.

Vaadeldes tellimusi ilmumisaastate lõikes (vt. tabel 4), võib öelda, et soove viimasel viiel aastal ilmunud kirjandusele oli küllaltki vähe, 18% nõudluse koguhulgast. Ootuspä-

Tabel 4

Lugejasoovid ilmumisaaja järgi

Teose ilmumisaeg	Soovide arv	Rahuldatud soovid	Rahuldamata soovid
enne 1917.a.	3646	3471	175
1917-1939	2184	1923	261
1940-1969	8759	7858	901
1970-1979	11756	10612	1144
1980	1803	1646	157
1981	1829	1701	128
1982	1616	1493	123
1983	550	476	74
1984	17	16	1
i.a.	23	23	-
Kokku	32183	29219	2964

raselt rahuldavad lugejasoove uuemale kirjandusele avariiulid. Nõutavamad olid aastatel 1970-1979 ilmunud trükised, noodustades esitatud soovidest 37% (rahuldati 90%), 1940-1969 ilmunud kirjandusele oli soove 27% (rahuldati 90%), 1917-1939 ilmunud kirjandusele 7% (rahuldati 88%) ja enne 1917. aastat ilmunud trükistele 11% (rahuldati 95%).

Tabel 5

Lugejasoovid väljaande keele järgi

Väljaande keel	Soovide arv	Rahuldatud soovid	Rahuldamata soovid
Eesti	7 643	6 947	696 e. 9%
Vene	18 297	16 477	1820 e. 10%
Inglise	2 968	2 694	274 e. 9%
Saksa	2 272	2 149	123 e. 5%
Prantsuse	216	212	4 e. 2%
Teised keeled	787	740	47 e. 6%
Kokku	32 183	29 219	2964 e. 9%

Nagu tabelist nähtub, on rahuldamata soove rohkem nendes keeltes ilmunud kirjandusele, mida rohkem loetakse. Võrreldes ingliskeelsete väljaannetega on teistes võõrkeeltes ilmunu lugejale paremini kättesaadav.

Rahuldamata nõudlused jagunesid arvuiliselt saalide lõikes järgmiselt (vt. tabel 6).

Tabel 6

Rahuldamata soovid saalide lõikes

Saal	Puudub raamatukogus		Laenutatud		Ei leita		Kõitmisel		Kokku	
	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
Ühiskonna- ja filoloogiateaduste saalid	89	33	1121	51	188	52	41	30	1439	49
Loodus- ja täppisteaduste saalid	73	27	783	36	74	20	17	13	947	32
Ajakirjade saal	107	40	294	13	101	28	76	57	578	19
Kokku	269	100	2198	100	363	100	134	100	2964	100

Kõigist rahuldamata jäänud soovidest (kokku 2964) oli 74% põhjuseel "laenutatud koju" (2198), 12% "ei leita" (363), 9% "puudub raamatukogus" (269), 5% kõitmisel/näitusel (134). Uuringu tulemusena saadud 12% rahuldamata nõudlusi põhjuseel "ei leita" on mõtlemapanev ja kohustab parandama raamatukogu

tõõd nii hoidlas, kataloogide juures kui ka lugejaga. Olu-
korra parandamisel selles osas on järgmised võimalused:

1) Kataloogid on vaja viia vastavusse fondi tegeliku sei-
suga. See puudutab põhiliselt vanemat kirjandust, mis on il-
munud enne 1917.a. ja mis raamatukogu pika ja sündmusterohke
ajaloo tõttu on kannatanud suuremal või vähemal määral.
(Käesoleval ajal on lõppjärgus tõõ fondi ja kataloogide
võrdlemisel.)

2) Palju oleneb hoidla- ning vahetult lugejaga suhtleva
kojulaenutus- või saalitõõtaja, samuti kataloogikonsultandi
tõõalasest kvalifikatsioonist. Esimese puhul on oluline os-
kus oma fondi korras hoida ning teiste puhul oskus lugejat
ka n.õ. "kasvatada", s.t. et lugeja märgiks oma tellimislehe-
le ainult seda, mis tegelikult kataloogis ja seega ka raama-
tu- või perioodikafondis olemas on (eriti puudutab see aja-
kirju). Üht-teist on siin õppida ka teiste teadusraamatuko-
gude kogemustest (3).

Võrdluseks olgu toodud Üleliidulise Riikliku Väliskirjan-
duse Raamatukogu eelpoolnimetatud uurimuse andmed äraütluste
kohta. Seal jagunes äraütluste struktuur järgmiselt: "laenu-
tatud" 31%, "RVL-i teel välja laenutatud" 40%, "tõõtluses"
(termin kasutusel tinglikuna, haareb ka kõitmisel ja näitus-
tel oleva kirjanduse) 24% ja "ei ole kohal" 3% (2).

Asudes lugejasoovide analüüsi juurest teaduskirjanduse
lugemissaalide külastaja, oma lugeja juurde, võib öelda, et
vaadeldud perioodil soovis põhihoidlast kirjandust 3105 lu-
gejat. Neist 12% moodustasid TRÜ õppejõud, aspirandid, tea-
dustõõtajad (373), 61% üliõpilased (1889), 7% teenistujad
(227), 20% lugejaist oli väljastpoolt ülikooli (616). Luge-
jate põhigrupid, kes kirjandust hoidlast tellisid, olid TRÜ
üliõpilased ja lugejad väljastpoolt ülikooli. Nemad said ka
kõige rohkem äraütlusi oma soovidele.

Kokkuvõtteks võib öelda, et raamatukogu on suutnud oma
lugejate soove rahuldada küllaltki täielikult. Lugeja esitas
vaadeldaval perioodil keskmiselt 10,4 soovi, millest rahul-
dati 9,4.

Et avariivõtteil paikneb olulisem osa uuest teaduskirjan-
dusest, et kergesti saab kätte ajalehti, ajakirju, et raama-
tukogus on igati kaasaegsed ja mugavad tõõtingimused, pikk
lahti oleku aeg - kõik see on põhjustanud laenutuste ja külas-
tuste arvu kasvu. Teaduskirjanduse lugemissaalide külastuste
arv kasvas ajavahemikus 1981.-1985.a. üle kolme korra (1981.

a. - 75 666, 1985. a. - 256 454), laenutuste arv saalides viiekordistus (1981. a. - 269 965 eks., 1985.a. - 1 493 178 eks.).

Käesolev uurimus ei võimalda teha järeldusi lugejasoovide ja avafondi vahekorra kohta. See saab võimalikuks siis, kui raamatukogus on lisaks käesolevas artiklis käsitletule läbi viidud ka uurimus saalide avakogude kasutamise kohta. Seepärast jäävad lugeja tundmaõppimine, tema soovide igakülgne analüüs ning avafondi optimeerimine edaspidigi ülikooli raamatukogu töötajate tähelepanu keskpunkti.

Kirjandus

1. Березина Н.Е. Обслуживание новой литературой в читальных залах Государственной библиотеки СССР им. В.И.Ленина и некоторые пути его совершенствования // Тр. Гос. б-ки СССР им. В.И.Ленина. М., 1983. Т. 19. С. 47-48.
2. Корин В.И., Афанасьева Е.А. Статистическое изучение структуры спроса и состава читателей ВГБИЛ: Методика и результаты. М., 1977. 282 с.
3. Макарова К.В. Путь повышения полноты удовлетворения читательских запросов // Советское библиотековедение. 1984. № 5. С. 98-102.
4. Процев В.П. Некоторые пути оптимизации формирования состава подсобных фондов читальных залов (на примере ГПНТБ СО АН СССР) // Формирование фондов научных библиотек. Новосибирск, 1983. С. 29-35.
5. Рыбкина О.И. Оптимизация фондов открытого доступа как условие повышения качества обслуживания читателей ученых и специалистов // Формирование фондов научных библиотек. Новосибирск, 1983. С. 14-29.

УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЧИТАТЕЛЬСКИХ ЗАПРОСОВ В ЧИТАЛЬНЫХ ЗАЛАХ НАУЧНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Т. Аав, А. Малым

Резюме

Читальные залы научной литературы НБ ТГУ посещают в год более 9,5 тысяч читателей, которые, используя литературу открытого доступа (более 350 000 экз.), нуждаются и в литературе основного хранилища. Чтобы иметь представление о запросах читателей различных категорий: преподавателей, научных сотрудников, специалистов и студентов, а также об удовлетворении этих запросов, был проведен анализ читательских заявок, поступивших в феврале, марте и апреле 1984 г.

За рассматриваемый период поступило и было проанализировано 32 183 читательских требования.

Таблица I

Литература, заказанная в читальные залы из фонда

Залы	Читательские заявки		Удовлетворено		Не удовлетворено	
	количество	%	количество	%	количество	%
Залы общественных и филологических наук	12 931	40,2	11 492	88,9	1 439	11,1
Залы естественных и точных наук	7 121	22,1	6 174	86,7	947	13,3
Зал периодики	12 131	37,7	11 553	95,2	578	4,8
Всего:	32 183	100,0	29 219	90,8	2 964	9,2

Читательские запросы были удовлетворены литературой на 90,8% (29 219 заявок). Отказы составили 9,2% (2 964 заявки). Читательские требования на периодику составили 51,8%, из них было удовлетворено 97%. 42,9% от общего количества заявок составили заявки на книги. Запрос был удовлетворен на 83%.

Читательские требования на авторефераты и диссертации составили 3,5% от общего числа требований и были удовлетворены на 98%. Мало использовались микрофильмы и микрокарты: 0,1% от общего числа (запрос удовлетворен на 83%).

Наибольшее количество заявок поступило на литературу на русском языке (57% заказов, удовлетворено на 90%). 24% заказов поступило на литературу на эстонском языке и 19% - на литературу на иностранных языках (удовлетворено на 91% и 93% соответственно).

Рассматривая заявки на литературу на основе года издания, можно сказать, что запрос на литературу последних пяти лет был незначителен (18% от общего числа). Очевидно, читательские запросы на литературу последних лет были удовлетворены изданиями, находящимися на открытом доступе. Наибольшим спросом пользовались издания 1970-1979 гг., что составило 37% от общего числа (удовлетворено на 90%). На литературу, изданную в период с 1940 г. по 1969 г., спрос составил 27% (удовлетворено на 90%), на литературу, вышедшую в 1917-1939 гг., - 7% (удовлетворено на 88%) и на литературу, изданную до 1917 г., - 11% (удовлетворено на 95%).

Анализ причин отказов выявил следующие данные: 9% - отсутствует в библиотеке, 74% - выдано, 12% - нет на месте, 5% - на выставках, в переплете.

В среднем за год от каждого читателя поступило 10,4 требований, из них удовлетворены в среднем 9,4. Литература заказывалась читателями в основном в отраслевые читальные залы, соответствующие специализации. По количеству посещений на первом месте залы общественных и филологических наук.

Изучение структуры читателей, всесторонний анализ их интересов, а также оптимизация фонда открытого доступа остаются и впредь в центре нашего внимания. В этом мы видим основу повышения качества обслуживания читателей и, прежде всего, наиболее полного и оперативного удовлетворения читательских запросов.

DIE BEFRIEDIGUNG DER LITERATURNACHFRAGE IN DEN
LESESÄLEN FÜR WISSENSCHAFTLICHE LITERATUR

T.Aav, A.Malm

Zusammenfassung

Die Lesesäle für Fachliteratur der UB Tartu werden jährlich von mehr als 9,5 Tausend Lesern besucht, die neben der Nutzung des Freihandbestandes (über 350 000 Exemplare) auch die Literatur des Grundbestandes in Anspruch nehmen. Um ein Bild von der Literaturnachfrage verschiedener Leserkategorien - Pädagogen, Wissenschaftler, Fachleute und Studenten - und ihrer Befriedigung zu erhalten, wurden die Leihscheine für Februar, März und April 1984 einer Analyse unterzogen.

Während dieser Zeitspanne waren insgesamt 32 183 Leihscheine eingelaufen.

Tabelle 1

Aus dem Grundbestand in die Lesesäle bestellte Literatur

Saal	Leihscheine		Befriedigt		Unbefriedigt	
	Anzahl	%	Anzahl	%	Anzahl	%
Säle der Gesellschaftswissenschaften und der Philologie	12 931	40,2	11 492	88,9	1439	11,1
Säle der Natur- und exakten Wissenschaften	7 121	22,1	6 174	86,7	947	13,3
Saal der Periodika	12 131	37,7	11 553	95,2	578	4,8
Insgesamt	32 183	100	29 219	90,8	2964	9,2

Die gesamte Nachfrage wurde zu 90,8% (29 219 Bestellzettel) befriedigt. Die Absagen betragen 9,2% (2964 Bestellzettel). Die Leihscheine auf Periodika beliefen sich auf 51,8% der Gesamtzahl, sie wurden zu 97% befriedigt. Die Leihscheine auf Bücher betragen 42,9% der Gesamtbestellungen, sie wurden zu 83% erfüllt. Die Leihscheine auf Autoreferate und Dissertationen beliefen sich auf 3,5% der Gesamtbestellungen und wurden zu 98% erfüllt. Die Nachfrage nach Mikrofilmen und

Mikrokarten war gering - 0,1% der Gesamtzahl (befriedigt zu 83%).

Der größte Teil der Leihscheine entfiel auf die Literatur in russischer Sprache (57% der Bestellungen, erfüllt zu 90%). Die Nachfrage nach der Literatur in estnischer Sprache betrug 24% der Gesamtzahl und nach der Literatur in Fremdsprachen - 19%, befriedigt wurden entsprechend 91% und 93%.

Aus der Aufgliederung der Leihscheine nach dem Erscheinungsjahr der gewünschten Literatur ergibt sich, daß die Nachfrage nach der Literatur der letzten 5 Jahre gering war (18% der Gesamtbestellungen). Wahrscheinlich wurde das Bedürfnis nach der neuesten Literatur durch die Magazinbenutzung befriedigt. Der größten Nachfrage erfreute sich die in den Jahren 1970-1979 erschienene Literatur; sie betrug 37% der Leserwünsche (befriedigt zu 90%). Die Nachfrage nach der in den Jahren 1940-1969 gedruckten Literatur betrug 27% (befriedigt zu 90%), nach der in den Jahren 1917-1939 erschienenen Literatur - 7% (befriedigt zu 88%) und nach der vor 1917 gedruckten Literatur - 11% (befriedigt zu 95%).

Die Ursachen der Absagen waren wie folgt: 9% - fehlt in der Bibliothek, 74% - ausgeliehen, 12% - nicht auffindbar an seinem Standort, 5% - exponiert in einer der Ausstellungen, in der Buchbinderei.

Im Jahresdurchschnitt reichte jeder Leser 10,4 Leihscheine ein, von denen 9,4 befriedigt wurden. Hauptsächlich bestellte man die Literatur je der Spezialität in die Fachlesesäle. Am meisten wurden die Säle der Gesellschaftswissenschaften und der Philologie besucht.

Die Analyse der Struktur unserer Leserschaft und ihrer Interessen, die Optimierung der Magazinbenutzung sollen auch weiterhin im Mittelpunkt unserer Aufmerksamkeit bleiben. Darin besteht die Grundlage besserer Betreuung der Leser, besserer, operativer Befriedigung ihrer Wünsche.